

lek. Dominik Rabstein¹
dr n. med. Piotr Gościńiewicz²
prof. dr hab. n. med. Ewa Mrukwa-Kominek^{2,3}

¹Samodzielny Publiczny Zakład
Opieki Zdrowotnej MSWiA im. Sierżanta Załogi
w Katowicach
kierownik: dr n. med. Piotr Grażd
²Oddział Okulistyki Dorosłych
Uniwersyteckie Centrum Kliniczne
im. prof. K. Gibińskiego
SUM w Katowicach
³Klinika Okulistyki Katedry Okulistyki
Wydział Nauk Medycznych
SUM w Katowicach
kierownik: prof. dr hab. n. med. Ewa Mrukwa-Kominek

POWIKŁANIA OKULISTYCZNE PO PRZESZCZEPACH NARZĄDÓW OPHTHALMIC COMPLICATIONS AFTER ORGAN TRANSPLANTS

Słowa kluczowe

Powikłania okulistyczne, przeszczepy narządów, zaćma, immunosupresja, wątroba, nerka, szpik kostny

Streszczenie

Przeszczepy narządów to ważna dziedzina medycyny, ratująca życie i poprawiająca jakość życia pacjentów z różnymi schorzeniami narządowymi. Pierwszy udany przeszczep (nerki) odbył się w 1954 roku. Rozwój tej dziedziny opiera się na postępie w chirurgii, farmakologii i biotechnologii, prowadząc do coraz skuteczniejszych i bezpieczniejszych procedur przeszczepiania. Odkrycie leków immunosupresyjnych przyczyniło się do zwiększenia skuteczności przeszczepiania narządów oraz poprawy przeżywalności pacjentów.

Trzeba jednak mieć świadomość, że jednym z istotnych problemów po przeszczepach narządów są powikłania okulistyczne, które mogą wynikać z samego procesu chorobowego, immunosupresji lub wcześniejszego przyjmowania pewnych leków przez osoby chore. Te powikłania to: zapalenie rogówki i spojówki obejmujące przedni odcinek oka oraz zmiany mikronaczyniowe i hematologiczne w tylnym odcin-

Key words

Ophthalmic complications, organ transplants, cataract, immunosuppression, liver, kidney, bone marrow

Summary

Organ transplantation is an important field of medicine that saves lives and improves the quality of life for patients with a variety of organ diseases. The first successful (kidney) transplant was performed in 1954. Developments in this field are based on advances in surgery, pharmacology and biotechnology, leading to more successful and safer transplantation procedures. The discovery of immunosuppressive drugs has contributed to increasing the success of organ transplantation and improving patient survival rate.

One should be aware, however, that one of the significant problems after organ transplantation are ophthalmic complications, which may be caused by the disease process itself, immunosuppression or medications previously taken by patients. These complications include keratoconjunctivitis in the anterior segment of the eye, and microvascular and haematological changes in the posterior segment of the eye.

ku oka. Zaćma jest jednym z najczęstszych powikłań okulistycznych, do których dochodzi po przeszczepach. Leczenie immunosupresyjne prowadzi często do zaćmy podtorebkowej tylnej.

Jak wynika z przeprowadzonych badań, niezwykle ważne jest regularne poddawanie pacjentów po przeszczepach narządów rutynowej kontroli okulistycznej, zwłaszcza w pierwszym roku terapii, co pozwala ujawnić potencjalne powikłania i wdrożyć odpowiednie leczenie w przypadku ich wykrycia.

Przez pierwsze dwa lata po przeszczepie, co trzy miesiące, należy wykonywać: badanie ostrości wzroku, odcinka przedniego i tylnego oka, pole widzenia. W przypadku dodatkowych wskazań należy przeprowadzać optyczną koherentną tomografię, angiografię, badania elektrofizjologiczne.

Cataracts are one of the most common ophthalmic complications that occur after transplantation procedures. Immunosuppressive therapy often leads to posterior subcapsular cataract.

Studies have shown that it is vital for patients after organ transplants to regularly undergo routine ophthalmic check-ups, especially in the first year of therapy, to help reveal potential complications and implement appropriate treatment if such complications are detected.

During the first two years after a transplant the following examinations should be performed every three months: visual acuity, anterior and posterior segment of the eye and field of vision. Where additional indications are present, optical coherence tomography, angiography and electrophysiological tests should be performed.